

ГЕНДЕРНА ОСВІТА ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

Ірина Кобзева, завідувач навчально-методичної лабораторії здоров'язберігаючих технологій комунального вищого навчального закладу «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради (м. Дніпро)
Безверха І.В. студентка ДК 16-1, Дніпровський національний університет імені О. Гончара (м. Дніпро)

Сьогодні проблема гендерної нерівності загалом та у сфері вищої освіти, зокрема, стає все більш актуальною не лише для України, а й для світової спільноти. Підтвердженням актуалізації даного питання в Україні є прийняття на законодавчому рівні Державних програм утвердження гендерної рівності в українському суспільстві та забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

Ухвалені документи створили нормативне підґрунтя для розв'язання проблеми гендерної дискримінації в українському суспільстві. Проте вітчизняна освіта як соціальний інститут залишається недостатньо чутливою до проблем гендерної рівності та дискримінації загалом і відтворює панівну (асиметричну) гендерну схему на структурно-організаційному та змістовно-процесуальному рівнях [3].

Різні аспекти гендерних питань у своїх працях розглядали К.П. Веселовська, Т.В. Говорун, О.М. Кікінежді, Д.В. Колесова, І.П. Петрище, А.Г. Хрипкова, О.М. Шарган, Т.І. Юферова, В.О. Васютинський, В.Ю. Каган, Я.Л. Коломинський, І.С. Кон, Г.М. Лактіонова, М.Х. Мелтсас, А.А. Палій, А.А. Реан, Т.А. Репіна, Т.М. Титаренко, В.П. Кравець, А.В. Мудрик, С.Т. Вихор, Л.В. Штильова, С.А. Макаренко та інші.

Згідно з Указом Президента України від 06.04.2011 р. № 389/2011 гендерна державна політика стала прерогативою Міністерства соціальної політики України, яке призначено «спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» [1].

Оволодіння основами гендерних знань відповідає цілям модернізації вищої освіти та завданням впровадження принципів Болонської домовленості в навчальний процес і покращення якості університетської освіти. Гендерне знання ґрунтується на основі теорії гендера, ідей гендерного підходу.

Розробка нових спецкурсів та гендерних модулів у гуманітарних дисциплінах сприятиме подальшій апробації новітніх методик дослідження набуття школярами гендерної ідентичності у рамках навчально-виховного процесу, створенню навчально-методичних кейсів щодо принципів та форм впровадження гендерно-освітніх занять: діалог, дискусії, аналіз конкретних гендерних життєвих ситуацій, гендерні ігри, методи психолого-педагогічної підтримки, методи створення вибору, складання гендерної автобіографії, наративів тощо.

Гендерна освітня парадигма передбачає впровадження гендерної складової як системоутворювальної в організацію творчо-розвивального середовища на всіх рівнях освітньої системи (дошкільної, середньої, вищої та післядипломної); сприяння інтерактивній взаємодії триад: науково-викладацька спільнота – адміністрація вишів – МОН; школа – сім'я – дитина; підвищення гендерної культури населення через систему психолого-педагогічного всеобучу; створення системи дистанційної освіти з метою поширення гендерних ідей у спільному полікультурному та інформаційному просторі; розробку гендерних стратегій у медіапросторі; участь в інформаційних кампаніях щодо запобігання та системної протидії гендерному насильству; побудови паритетних шлюбно-сімейних стосунків, трансляцію гендерних знань на широку громадськість [2].

Отже, перспективним, на нашу думку, є подальша інтеграція гендерного компонента в систему освіти України. Адже гендерна освіта в Україні є важливим інноваційним чинником формування державної політики стратегічного розвитку країни та громадянського суспільства.

Література

1. Положення про Міністерство соціальної політики України: Указ Президента України від 06.04.2011 р. № 389/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/13360.html>.
2. Смоляр Л. О. Становлення гендерної освіти в Україні / Л. О. Смоляр // Основи теорії гендера. – К.: «К. І. С.», 2004. – 536 с.
3. Шевченко К. Б. Гендерна політика в Україні: визначення, формування, управління : монографія / К. Б. Шевченко. – Харків : Нац. ун-т внутр. справ, 2003. – 165 с.